

טיפוח

דרכים לשיפור הרכב החלב בארץ

ד"ר ראובן בר-ענן, מינהל המחקר החקלאי

הוא 0.7 (עמ' 21), סטית התקן ב-% שומן גדולה פי 2 עד 3, כך שהשפעת ההבדל בין ההתחשבות ב-% השומן בלבד לבין ההתחשבות בשתי התכונות היא שולית. המתאם בין ק"ג החלבון לפרה לבין אחוז החלבון שלה כמעט אפסי (עמ' 21, טבלה 2, שורה אחרונה). בכל הליגה הראשונה של פרים משביחים בארה"ב אין אף אחד שמגדיל את % החלבון.

אין צורך לייבא זרמה מחו"ל בכדי לטפח ל-% חלבון. פשוט, יש להפסיק לעבוד עם "גיוס" ודומיו. לאחר המבחן הבא יחזירו לעבודה פרים אחדים בעלי אחוז שומן טוב אותם שוחטים בד"כ בגלל תנובת חלב נמוכה.

הטיפוח לק"ג חלב ושומן משיג כמעט את מירב ק"ג החלבון לפרה. טיפוח לק"ג חלבון ושומן עשוי לתרום להגדלת ייצור החלבון אם המזל יאיר פנים ויימצא פר שמשביח ק"ג חלב ואינו מוריד את % החלבון.

בנימין לב כותב ב"משק הבקר והחלב" מס' 197, עמ' 52, שהתורשתיות של אחוז החלבון בחלב גבוהה ועל-כן הסיכויים לשיפור מהיר על ידי טיפוח נכון הם רבים... וחשוב לספק נתונים על תכולת החלבון של בנות הפרים למטפחים... ולייבא ארצה זרמה של פרים המשפרים את תכולת החלבון.

טבלה מס' 2 באותה חוברת, בעמ' 21, וטבלאות מס' 4 ו-5, בעמ' 51, שבנימין בעצמו מביא, אינן תומכות בדעותיו.

התורשתיות אמנם גבוהה, אבל תורשתיות גבוהה היא בס"ה סימן שניתן להעריך פר לפי מספר לא רב של בנות. הגורם החשוב הוא – השונות בין הפרים, והיא קטנטנה, סטית התקן 0.05% (עמ' 21). טיפוח לתכולת חלבון בס"ה תפחית את ייצור החלבון לפרה (עמ' 51, טבלה 5, שורה אחרונה).

המתאם בין % שומן וחלבון של בנות פרים

התאחדות מגדלי בקר וציבור הבוקרים בישראל

אבלים על מות חברנו וותיק עובדינו

גדליה מריאן ז"ל

ומשתתפים באבל המשפחה

ההתאחדות ועובדיה.

החלב. התמחיר היה צריך לכוון את הטיפול לאופטימום הכלכלי.

לפי הנסיון הבינלאומי שנערך אצלנו, הפרות שלנו דומות גנטית בכושר הייצור ובהרכב החלב לרובד העליון של הפרות בארה"ב, עולות בק"ג חלב על הפרות בקנדה ובשוודיה ונפלות מהן בהרכב החלב.

הפרות שלנו מניבות פנוטיפית 0.3% פחות שומן ו-0.2% פחות חלבון מאשר הפרות בארה"ב. לפי מאמרים שונים, גרעיני כותנה, שלוש חליבות, מאזן אנרגטי שלילי ומזגאוויר חם מדכאים את שיעור החלבון בחלב.

הגורם העיקרי שעשוי למנוע ירידה גנטית באחוזי החלבון והשומן בחלב הוא הצטננות ההתלהבות של ועדות הטיפול ושל הרפתנים מפרים, שמורידים את % השומן ומעטות את בעלות % שומן נמוך.

ועדת הטיפול עשתה מעשה נכון וגדול, כשהחליטה להעריך פרים לפי יחס חלב:שומן של 14:1. אגב, הבסיס שנקבע לחמ"מ הוא 3.5% ולא 3.4% כפי שכתוב בחוברת 197, עמ' 79. יחס זה דומה לערך הדולרי במבחנים בארה"ב, שהוא 14.3:1 על אותו בסיס של 3.5%. רק חבל שלא שינו את היחסיות גם בדוחות של הפרות. בירור לפי יחס 10:1 גורם להקטנת ההכנסה ברוטו על ידי השארת פרות שמביאות לקנסות שומן וסלקציה של פרות שמגדילות את ההכנסה ברוטו על ידי פרסי שומן.

הגדלת ק"ג שומן וחלבון לפרה משפרת את יעילות הייצור כתוצאה מהקטנה יחסית של ההוצאות לקיום. הגדלת אחוזי החלבון והשומן מייעלת את הייצור הודות לצמצום יחסי של לקטוזה והפחתת ההוצאות להובלה ולעיבוד

דף הסבר ללוח הפרים החדש

משה הימן – "און"

למערכת הגיע לוח הפרים החדש של "און", מלווה בדף הסבר כבימים עברו. יען כי בדף מוסברים הכללים עליהם החליטה ועדת הטיפול של ה.מ.ב., הציבור הרחב של כלל הבוקרים בכל הארץ בנדאי ימצא ענין בנאמר. אי-לזאת מצאנו לנכון, לפרסם את דף ההסבר כלשונו.

העורך.

לוח זה מבוסס על מבחנים שבוצעו ב-26.7.85 ונעשו לעידן פברואר עד מאי 1985.

הבסיס לרמה, ממנה נמדדת ההתקדמות הגנטית, הוא של המבכירות והפרות שהמליטו בשנת 1974. לכן, ב-10 שנים אלה עלה אומדן התורשה של הפרים מדי שנה ב-41 ק"ג חלב או 36 ק"ג חמ"מ. לפרים שבזרמתם מזריעים ב-86/1985 יהיה סיכום על יסוד תחלובות ראשונות של בנותיהם בעוד 4 שנים, ב-1989/90. אי-לזאת, אם רוצים להמשיך באותה מידה של התקדמות גנטית, צריך לעבוד עם פרים שהם $4 \times 36 = 144$ ק"ג חמ"מ מעל הרמה הנוכחית, שהיא 357 ק"ג – ז"א ביחד 501 ק"ג חמ"מ.

הרמה הגנטית הממוצעת של המבכירות בביקורת החלב בארץ בעידן זה היא 410 ק"ג חלב או 357 ק"ג חמ"מ.

חמ"מ זה לא זהה לחישוב חמ"מ ב-1/1 ודף ספר העדר, אלא הוא שווה ל"ערך הדולרי" במבחנים בארה"ב. באלה היחס בין שומן לחלב הוא 14:1 על יסוד חלב בעל 3.5% שומן.

הרמה הגנטית של הפרות בתחלובות 2 ו-3 היא רק כ-200 ק"ג חמ"מ, והרמה המצטברת של תחלובות 1-3 היא 275 ק"ג חמ"מ.